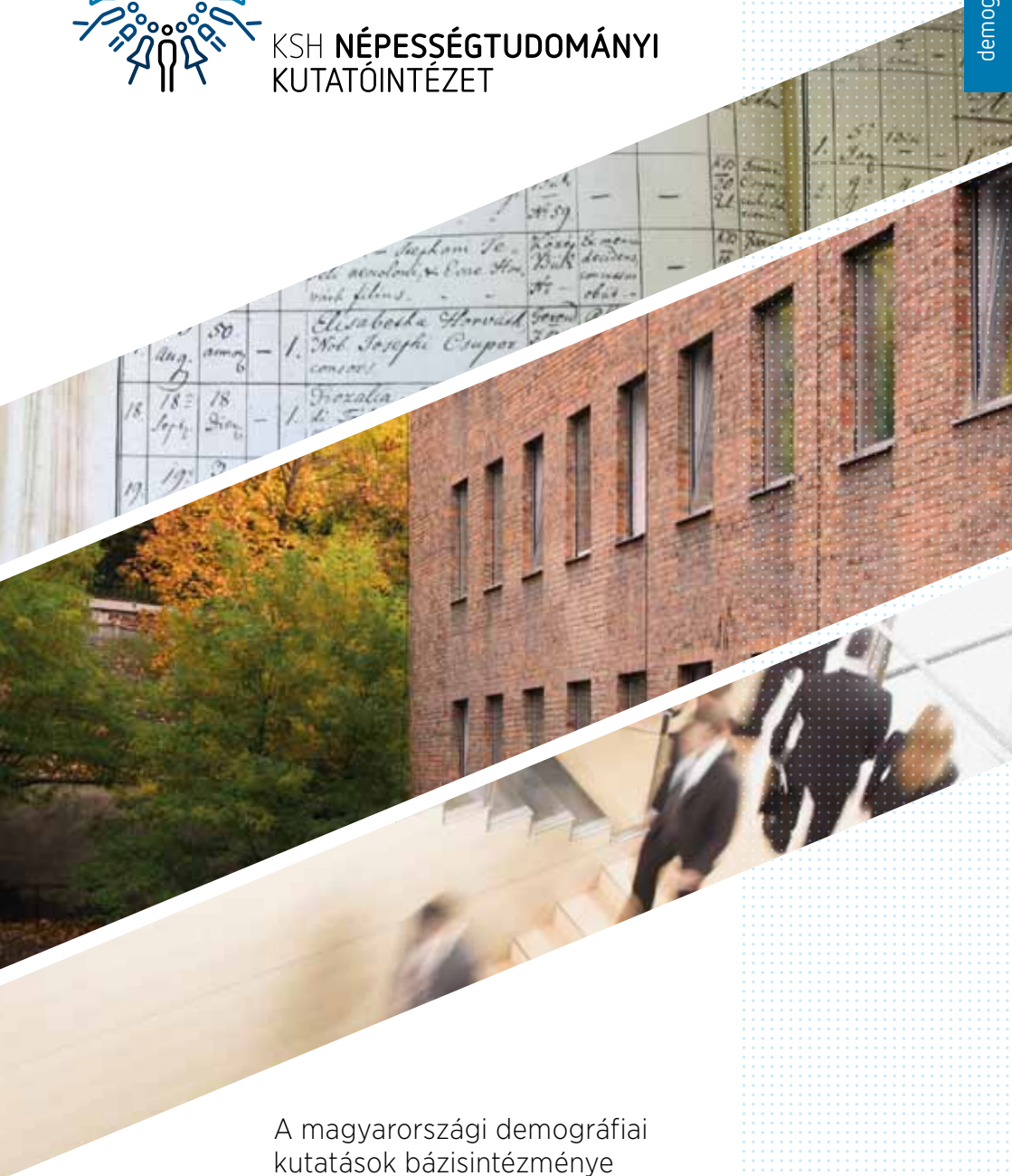

KSH NÉPESSÉGTUDOMÁNYI
KUTATÓINTÉZET

demografia.hu

A magyarországi demográfiai
kutatások bázisintézménye

A KUTATÓINTÉZET

A kedvezőtlen népesedési folyamatok az európai államokra, köztük Magyarországra is egyre súlyosabb terheket rónak. Az európai társadalmak öregedése, az alacsony termékenység, a magas hazai halandóság, az egyre intenzívebbé váló migráció, az egyes települések és régiók radikálisan megváltozó népességmegtartó ereje olyan demográfiai problémák, amelyekkel nem csak a jelenben szembesülünk, de a trendek ismeretében várhatóan a jövőnket is növekvő mértékben formálják.

A népesedési folyamatok megismeréséhez az NKI az alábbi tevékenységekkel járul hozzá:

- alapvető népesedési folyamatok kutatása: termékenység, házasságkötés és párkapcsolatok, válás, halandóság, vándorlás
- a népesség strukturális jellemzőinek vizsgálata: az öregedő társadalom problémái, a családi státusz-váltások feltérképezése, területi elhelyezkedés, iskolázottság, gazdasági aktivitás, speciális népességcsoportok
- egyes demográfiai események társadalmi megítélésének vizsgálata: családdal, nemi szerepekkel kapcsolatos értékek; női munkavállalás, a nők munkaerő-piaci helyzete
- történeti demográfia: népesedési folyamatok a 18-20. században, mikro-demográfiai kutatások
- elemzések, tanulmányok készítése társadalompolitikai döntések előkészítéséhez
- család- és népesedéspolitikai tervezetek összeállítása
- oktatás, ismeretterjesztés

TÖRTÉNETÜNK

Az NKI jogelődjét, a Népeségtudományi Kutató Csoportot a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Demográfiai Elnökségi Bizottságának kezdeményezésére a KSH elnöke alapította. A kutatócsoport 1963-ban kezdte meg működését; ezt tekintjük az NKI születési évének. A csoport 1967-ben kapott intézeti rangot, neve 1968. január 1-jétől KSH Népeségtudományi Kutatóintézet.

ANYAINTÉZMÉNYÜNK

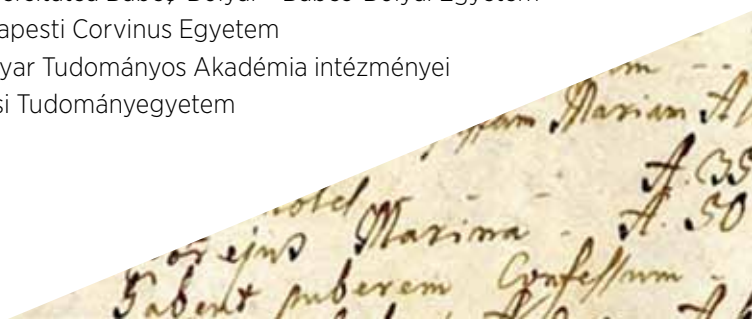
Az Intézet felügyeleti szerve a Központi Statisztikai Hivatal, melynek munkatársaival számos területen, így a népesedési és társadalomstatisztikai elemzésekben, módszertani fejlesztésekben működünk együtt. A KSH biztosítja az NKI működésének infrastruktúráját.

OKTATÁS

Az NKI aktívan részt vesz a hazai demográfus képzésben, a Pécsi Tudományegyetemen működő Demográfiai és Szociológiai Doktori Iskola programjának kidolgozásában.

PARTNEREINK

- Bundesinstitut für Bevölkerungsforschung (BiB)
- L'Institut national d'études démographiques (INED)
- Max-Planck-Institut für Demographische Forschung (MPDRI)
- Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI)
- Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
- Universität Bamberg
- Universitatea Babeş-Bolyai – Babeş-Bolyai Egyetem
- Budapesti Corvinus Egyetem
- Magyar Tudományos Akadémia intézményei
- Pécsi Tudományegyetem

AKTUÁLIS HAZAI KUTATÁSAINKBÓL

Családi értékek és a demográfiai magatartás változásának kölcsönhatása

A kutatásban arra keresünk választ, hogy a lakosság népesedési magatartásában bekövetkezett változások hogyan hatottak a társadalom értékrendjére, az egyes népesedési jelenségekkel kapcsolatos véleményére, illetve hogy a véleményváltozás milyen hatást gyakorol a párkapcsolati formák, a gyermekvállalás és a nemi szerepek területén megfigyelhető átalakulásokra.

A családi átmenetek feltérképezése: okok és következmények

A kutatás célja, hogy megismerjük a családi átmenetek – párkapcsolat kialakítása, szülővé válás és további gyermekek vállalása, válás, nyugdíjba lépés, egészségi állapot romlása – mögött meghúzódó társadalmi mechanizmusokat. *(OTKA-kutatás)*

Társadalmi egyenlőtlenségek és mortalitás

Elemzéseink az ok-specifikus halandóság iskolai végzettség szerinti különbségeinek 1971 és 2008 közötti magyarországi alakulását kívánják feltérképezni. *(OTKA-kutatás)*

A migrációval kapcsolatos várakozások és az életút-események szerepe a migrációs szándékok kialakulásában és megvalósulásában

A kutatás a migrációval kapcsolatos várakozások (a migráció várható előnyeire és hátrányaira vonatkozó percepciók) és az életút-események szerepét tárja fel a migrációs szándékok, tervek kialakulásában és részben ezek megvalósulásában. *(OTKA-kutatás)*

A bevándorlási és integrációs statisztikai rendszer fejlesztése

A kutatás feladata az államigazgatási és statisztikai adatgyűjtés áttekintése harmadik-országbeli állampolgárok vándorlása szempontjából és a lehetséges fejlesztési területek feltárása, javaslatok kidolgozása.

Demográfiai folyamatok és a demográfiai viselkedés térbeli differenciái a 18-20. századi Magyarországon

A kutatás célja múltbeli demográfiai folyamatok és komplex demográfiai rendszerek, stratégiák feltárása, a termékenység, halandóság, házasodás és vándorlás időbeli változásainak, térbeli különbségeinek és ezek rendszerbe kapcsolódásának megismerése. *(OTKA-kutatás)*

Életünk fordulópontjai

A 2001-ben indult, már négy kérdezési hullámot megélt panelkutatás Magyarország legnagyobb olyan kérdőíves vizsgálata, amely adatokat gyűjt arról, hogy az élet jelentős fordulópontjai – családalapítás, gyermekvállalás, a család felbomlása, munkavállalás, nyugdíjba lépés – milyen változásokat jelentenek a mindennapokban. A kutatás kezdetektől fogva része a Generations and Gender Programme együttműködésnek.

Előreszámítások

Az NKI kohorszkomponens módszerrel évente készít országos népesség-előreszámítást nemenkénti és korévenkénti bontásban. Feladatunk az előreszámítási módszer folyamatos fejlesztése, speciális előreszámítások elkészítése.

Termékenységi szándékok és megvalósulásuk

A termékenységi szándékok és megvalósulásuk vizsgálata lehetővé teszi a gyermekvállalási döntések megértését, a szándékolt termékenység akadályainak és elősegítő tényezőinek megismerését.

Demográfiai jövőképünk

Magyarország demográfiai jövőjét meghatározó tényezők alakulásának áttekintése és értékelése a fenntarthatóság szempontjából. Elemzés a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanács részére.

Népesedéspolitikai elemzések

Elemzések az Emberi Erőforrások Minisztériuma részére család, népesedés és szociálpolitika témakörökben. (Pl. Rugalmas népesedéspolitikai megoldások Európában – magyarországi alkalmazhatóság; Népesedéspolitikai mozgástér a közvélemény tükrében, stb.)

NEMZETKÖZI TEVÉKENYSÉGÜNK

European Association for Population Studies (EAPS) *Európai Népesedési Társaság*

Az intézet kutatói folyamatosan részt vesznek az EAPS tevékenységeiben, az NKI igazgatója 2008 óta az elnökség tagja. A két évente megrendezésre kerülő Európai Népesedési Konferenciának (European Population Conference – EPC) 2014-ben Budapest és az NKI ad otthont.
www.eaps.nl

European Population Partnership (EPP) *Európai Népesedési Együttműködés*

Az Intézet részt vesz az Európai Népesedési Együttműködés munkájában. Az EPP célja, hogy együttműködési keretet biztosítson a vezető európai demográfiai kutatóhelyek számára. A résztvevő intézmények a politikai döntéshozatal számára fontos, érzékeny demográfiai témák kutatására helyezik a hangsúlyt.
www.population-europe.eu

Generations and Gender Programme (GGP) *Nemzedékek és nemek program*

A 11 népesedési kutatásokkal foglalkozó vezető európai kutatóintézet és egyetem együttműködésének célja egy európai kutatási infrastruktúra kialakítása és működtetése, amely lehetővé teszi a demográfiai változásokban szerepet játszó mikro- és makroszintű tényezők együttes vizsgálatát.
www.ggp-i.org

NEMZETKÖZI KUTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

Gyermekvállalási döntések közösségi és egyéni nézőpontból (REPRO)

Az alacsony európai termékenység tényezőinek elemzése, a termékenységi döntések megértése, és a társadalompolitikai intervenció lehetséges eszközeinek feltárása.

Az életút szakaszolódása: az individualizáció hatása az életpálya szerveződésére (LIFETIMING)

Az életút egyes szakaszairól – felnőttkor, középkor, időskor – alkotott vélemények és a köztük való átmenetek leírása és megértése. Összehasonlító kutatások a European Social Survey felhasználásával.

Halandósági egyenlőtlenségek európai nagyvárosokban és az egyenlőtlenségek csökkentését szolgáló közpolitikai törekvések (INEQ-CITIES)

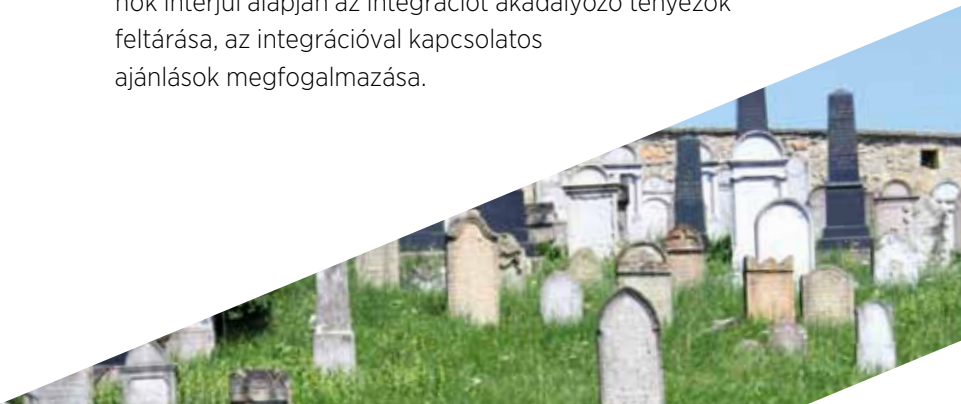
A városok halandósági egyenlőtlenségeinek elemzése és az ezzel kapcsolatos népegészségügyi erőfeszítések kutatása.

Idősödő Európa: a közkiadások trendjeinek magyarázata és előrejelzése a Nemzeti Transzfeszamlák felhasználásával (AGENTA)

A projekt a közkiadások egyes fontosabb fejezeteit (család-támogatások, oktatás, egészségügy, nyugdíj) az életpálya mentén elhelyezve egységes rendszerként kezeli, az állam részvételével zajló programokat pedig besorolja a más intézmények (piaci szervezetek és különösen a háztartások) hasonló, generációk között zajló erőforrás-áramlásai közé.

A migráns nők integrálódása az öregedő európai társadalmakba (FEMAGE)

Nyolc európai államban élő harmadik-országbeli bevándorló nők interjúi alapján az integrációt akadályozó tényezők feltárása, az integrációval kapcsolatos ajánlások megfogalmazása.

A migráció és a migrációs hatások kezelés Délkelet-Európában (SEEMIG)

A projekt Délkelet-Európa hosszabb távú migrációs, humán erőforrás és demográfiai folyamatait vizsgálja.

Történeti népszámlálási adatbázis (MOSAIC)

Individuális szintű on-line népszámlálási adatbázis létrehozása a kontinentális Európára nemzeti szintű reprezentatív mintákból. A magyar adatbázis az 1869-es népszámlálás adataira épül, a minta reprezentatív a történeti országterületre nézve.

A programokat az Európai Bizottság 6. és 7. keretprogramja, a European Science Foundation, a Max-Planck-Institut és a South-East Europe Programme támogatta.

MAGYAR NYELVŰ KIADVÁNYAINK

Demográfia · 1957 óta megjelenő negyedéves népesedéstudományi folyóirat.

Demográfiai Portré – Jelentés a magyar népesség helyzetéről ·

Háromévente megjelenő tanulmánykötet a hazai népesedési folyamatokról európai összehasonlításban.

Kutatási jelentések · Az Intézet egy-egy kutatásának eredményeit bemutató kiadvány.

KorFa · Aktuális demográfiai kérdések közérthető formában.

ANGOL NYELVŰ KIADVÁNYAINK

Demográfia – English Edition · A Demográfia című folyóiratnak évente egy angol nyelvű száma jelenik meg, melynek cikkeit nemzetközi szakértők bírálják el.

Working Papers on Population, Family and Welfare · A népesedés, család és jólét témakörében megjelenő műhelytanulmány sorozat.

Research Highlights · Egyoldalas információs anyagok az Intézet legfontosabb aktuális kutatási eredményeiről.

Demographic Portrait of Hungary · A Demográfiai Portré angol nyelvű kiadása.

ELÉRHETŐSÉG

1024 Budapest, Buday László utca 1-3.

Tel.: (06 1) 345 6449

Fax: (06 1) 345 1115

E-mail: nki@demografia.hu

Web: www.demografia.hu

Felelős kiadó: Spéder Zsolt, igazgató

